

Skåne Nordväst
c/o Karl Erik Kruse
Svalövs kommun
268 80 SVALÖV

Samverkan inom Skåne Nordväst avseende vattenvårdsfrågor

På initiativ från Svalövs kommun har Skåne Nordväst gjort en utredning om den framtida vattenvården i nordvästra Skåne. Utredningen har fokuserat på några befintliga och framtida problemställningar som risk för parallella organisationer, skillnader i provtagnings och redovisningsmetoder och dåligt resursutnyttjande. Skåne Nordväst som är en samarbetskommitté för de tio kommunerna i nordvästra Skåne. I Skåne Nordväst ingår Landskrona, Svalöv, Klippan, Örkelljunga, Ängelholm, Båstad, Höganäs, Bjuv, Åstorp och Helsingborg. Vid Skåne Nordvästs styrelsemöte 2009-06-05 beslutades att tillsätta en politisk styrgrupp med uppdrag att åstadkomma ett förslag på en rationell kostnadseffektiv och kvalitativt god organisation av verksamheten.

Skåne Nordväst har presenterat en rapport daterad 2009-11-11. Rapportens innehåll har diskuterats med företrädare för de olika vattenorganisationerna som har verksamhet i Nordvästra Skåne på ett möte i Svalöv den 23 april 2010. Mötet enades om att rapportens innehåll skulle diskuteras inom respektive vattenorganisation och ett nytt möte ska hållas i Svalöv den 13 oktober 2010.

Saxån-Braåns vattenvårdskommitté har följande synpunkter och kommentarer på Skåne Nordvästs rapport: "Samverkan inom Skåne Nordväst avseende vattenvårdsfrågor", daterad 2009-11-11.

1.

"Klimatdebatten och effekterna av klimatförändringarna i form av ökade nederbörds-mängder och därmed översvämningar har hittills inte diskuterats i samband med vattenvårdsarbetet."

Kommentar: I arbetet med anläggande av våtmarker och skyddszoner har en viktig och uttalad del i motiven för åtgärderna varit att den flödesutjämnande effekten också är viktig vid sidan av de effekter anläggningarna har på näringsretention och biologisk mångfald. Därmed har effekterna av klimatförändringar beaktats.

2.

Genomgången av de olika vattenorganisationernas verksamhet och ekonomi är värdefull och intressant. Det kan konstateras att de organisationer som administreras av kommuner har betydligt lägre kostnader för administration och mer medel går till åtgärder och undersökningar. Fördelningen mellan vattenvårdande åtgärder och vattenkontroll varierar.

Se även bilaga med sammanställning av kostnader för de olika vattendragsorganisationerna i Skåne.

3.

Skåne Nordväst ställer sig undrande till om det är en riktig utveckling att ytterligare organisationer (som vattenråd) bildas.

Kommentar: En av intentionerna i vattendirektivet och vattenmyndigheternas arbete är att öka delaktigheten i vattenvårdsarbete genom ett större lokalt engagemang. Detta kan ske genom att bilda så kallade vattenråd där representationen av intressenter ökar påtagligt. Begreppet vattenråd förekommer inte i vattendirektivet, någon lagstiftning eller förordning. I dokument om bildande av vattenråd framförs det att varje avrinningsområde fritt kan utforma vattenrådet efter lokala förutsättningar. Dock ska vattenrådets organisation godkännas av Länsstyrelsen. En grundidé med den nya vattenförvaltningen och dess arbete är att det ska ske avrinningsområdesvis och inte efter administrativa gränser. Skåne Nordvästs förslag utgår från de tio kommunernas gränser vilket innebär att delar av några vattendrag hamnar utanför det som avses.

4.

"Det kan noteras att det inte finns någon gemensam standard för vilka prover som tas i de olika vattendragen eller i kustvattenskontrollerna."

Kommentar: Provtagningarna sker enligt de standardmetoder som finns och analyseras av ackrediterade laboratorier. Standard och metod är alltså den samma för den provtagning som utförs. Vad som provtas kan variera. Det kan bero på olika karaktär i vattendragen, ekonomiska förutsättningar mm. Det är bra om t ex Länsstyrelsen kan rekommendera ett standardprogram för olika typer av vatten. En påtaglig nackdel med en strikt standard med likartad provtagning i alla vattendrag är att kreativiteten och utveckling av nya metodik hämmas. Som exempel kan nämnas den bekämpningsmedelsprovtagning som påbörjades i Saxån i slutet av 1980-talet. Den är nu en unik serie och har fått efterföljare. Hade vattenkontrollen varit strikt reglerad hade provtagningen inte kommit till stånd.

5.

"Slutligen kan noteras att kommunernas senaste utmaning – klimatpåverkan och åtgärder för att begränsa effekterna av klimatpåverkan - inte behandlas överhuvudtaget i de aktuella organisationerna."

Kommentar: Detta är inte korrekt. Som nämns under punkt ett har våtmarksanläggandes betydelse som flödesutjämnare beaktats i arbetet. Visst arbete har bedrivits med översvämningskarteringar t ex för Rönne å och Saxån-Braån. I diverse yttranden till centrala myndigheter har de negativa konsekvenserna att tillåta att översvämningsmarker får vara plöjda under höst, vinter och vår. Vidare har Öresundsvattensamarbetet arbetat med att ta fram översvämningskartor för hela Öresund.

6.

"Vi föreslår att kommunerna Skåne Nordväst ska verka för att förbättra samordningen mellan de olika vattenvårds organisationerna i Skåne Nordväst" ...

"När det gäller organiseringen av arbetet i vattendragen som berör Skåne Nordväst föreslår vi att det bildas en ny övergripande vattenorganisation för kommunerna i Skåne Nordväst i vilken alla Skåne Nordväst kommunerna bör ingå"

Kommentar: En av grundbultarna i vattendirektivet och vattenvårdsarbetet är att det ska bedrivas efter avrinningsområdesgränser och inte administrativa gränser. Vidare ska den lokala delaktigheten och inflytandet öka. Detta främjas inte av en ny stor organisation för hela Skåne Nordväst. Några av vattendragen har avrinningsområden utanför Skåne Nordvästs gränser.

Skåne Nordväst föreslår att uppgifterna för den nya organisationen ska vara:

- *”Utarbeta gemensam vision, mål och åtgärdsplan för vattenvårdsarbetet i Skåne Nordväst med utgångspunkt från vattendirektiv och klimatpåverkan.*
- *Standardisera provtagningsmetoderna för kontrollprogrammen i de olika vattenområdena som berör Skåne Nordväst.*
- *Samordna alternativt ha gemensam upphandling av kontrollprogrammen i de olika vattendragen inom Skåne Nordväst, dock ej Stensåns vattenvårdsförbund.*
- *Ha dialog med såväl kustvattenförbundet/förbunden, samt närliggande vattenförbund och vattenråden inom Skåne Nordväst.*
- *Vi föreslår även att nuvarande vattenvårdsförbund ombildas till vattenråd för varje ås avrinningsområde.”*

Kommentar: Flera av vattenorganisationerna har redan på 1990-talet utarbetat mål, visioner och åtgärdsplaner för sina vattendrag. Det är bra om de avrinningsområden som saknar detta arbete genomför någon form av visionsarbete och åtgärdsförslag. Det gäller särskilt de mindre och kustnära vattendragen. Provtagningsmetoderna är redan standardiserade. En gemensam upphandling har sina fördelar men också sina nackdelar. Bland nackdelarna är att värdet sannolikt blir så stort att det måste genomföras en upphandling på EU-nivå. Detta gör upphandlingsförfarandet omfattande. Vidare kan det medverka till att antalet konsulter som kan utföra uppdrag med vattenkontroll på sikt minskar. Vilket i sin tur kan medföra prisökningar då konkurrensen i praktiken sätts ur spel. Dialog med kustvattenförbunden välkomnas. Att ombilda nuvarande vattenorganisationer till vattenråd samtidigt som det bildas en ny organisation för hela Skåne Nordväst torde öka antalet organisationer som arbetar med vattenvård. Administrationen av vattenvård i Skåne Nordväst kan även bli mer omfattande än den som utförs för närvarande.

Enligt uppdrag.

Peder Weibull
Ordförande i Saxån-Braåns
vattenvårdskommitté

Olle Nordell
ekolog